

BONNARDE

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

6 октомври 2011 година \*

По дело C-443/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal administratif de Limoges (Франция) с акт от 9 септември 2010 г., постъпил в Съда на 14 септември 2010 г., в рамките на производство по дело

**Philippe Bonnarde**

срещу

**Agence de Services et de Paiement,**

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: г-н J.-J. Kasel, председател на състав, г-н A. Borg Barthet (докладчик) и г-н M. Ilešič, съдии,

генерален адвокат: г-н N. Jääskinen,  
секретар: г-жа A. Impellizzeri, администратор

\* Език на производството: френски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 19 май 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-н S. Menez, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от г-н G. Wilms и г-н A. Marghelis както и г-жа A. Kostova Bourgeix, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

## Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 34 и 36 ДФЕС, както и на член 1 от Директива 1999/37/ЕО на Съвета от 29 април 1999 година относно документите за регистрация на превозни средства (ОВ L 138, стр. 57; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 7, стр. 74), изменена с Директива 2003/127/ЕО на Комисията от 23 декември 2003 година (ОВ 2004, L 10, стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 12, стр. 189, наричана по-нататък „Директива 1999/37“).

- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Bonnarde и генералния директор на Centre national pour l'aménagement des structures des exploitations agricoles (Cnasea) (Национален център за благоустройство на структурата на земеделските стопанства) по повод отказа на последния да му предостави помощта, наречена „bonus écologique — Grenelle de l'environnement“ (наричана по-нататък „екологичен бонус“) за покупката на демонстрационно моторно превозно средство с произход от друга държава членка.

## Правна уредба

### *Правна уредба на Съюза*

- 3 Член 1 от Директива 1999/37 предвижда:

„Настоящата директива се прилага за документите, издадени от държавите членки при регистрацията на превозни средства.

Тя не засяга правото на държавите членки да използват за временна регистрация на превозни средства документи, които може да не отговарят на изискванията на настоящата директива във всяко отношение.“

4 Член 3, параграф 1, първа алинея от Директивата гласи:

„Държавите членки издават свидетелства за регистрация на превозни средства, които са предмет на регистрацията съгласно техните национални законодателства. Свидетелството се състои или от една част, съгласно приложение I, или от две части, съгласно приложения I и II.“

5 Точка II.7 от приложение I към Директива 1999/37 гласи, че държавите членки могат да включат друга информация в част I на свидетелството за регистрацията.

#### *Национална правна уредба*

6 Член 63, параграф 5 от Закон № 2007-1824 от 25 декември 2007 г. за корекция на бюджета за 2007 г. (Journal Officiel de la République Française от 28 декември 2007 г., стр. 21482) гласи:

„Създава се фонд за подпомагане на придобиването на незамърсяващи превозни средства със задача [...] предоставяне на помощи за придобиването на незамърсяващи превозни средства, към които евентуално могат да се добавят помощи за извеждане от употреба на замърсяващи превозни средства.“

Организацията, управляваща фонда, както и редът и условията за управлението му се определят с декрет.“

- 7 Член 1 от Декрет № 2007-1873 от 26 декември 2007 г., въвеждащ помощ за придобиването на незамърсяващи превозни средства (Journal Officiel de la République Française от 30 декември 2007 г., стр. 21846, наричан по-нататък „Декрет № 2007-1873 в първоначалната му редакция“), изменен с Декрет № 2009-66 от 19 януари 2009 г. (Journal Officiel de la République Française от 20 януари 2009 г., стр. 1098, наричан по-нататък „измененият Декрет № 2007-1873“), гласи:

„Фондът за подпомагане на придобиването на незамърсяващи превозни средства, създаден с член 63 от Закон № 2007-1824 от 25 декември 2007 г. за корекция на бюджета за 2007 г., предоставя помощ на всяко лице с местожителство или с обект във Франция, с изключение на държавната администрация, което придобие или наеме с договор за лизинг или с договор със срок най-малко две години сухопътно моторно превозно средство, което към датата на придобиването си отговаря на следните условия:

- 1° Спада към категорията на частните автомобили или камионетките по смисъла на член R. 311-1 от Кодекса за движение по пътищата, както и към всяка категория превозни средства, за която се прилага мярката за емисиите на въглероден диоксид в съответствие с разпоредбите на Директива 80/1268/ЕИО от 16 декември 1980 година или на Регламент (ЕО) № 715/2007 от 20 юни 2007 година;
- 2° Да не е било регистрирано вече за първи път във Франция или в чужбина;
- 3° Регистрирано е във Франция в окончателна серия;
- 4° Не е предназначено да бъде прехвърлено от приобретателя като ново превозно средство;

[...]“

- 8 Член 2, втора алинея от Декрет № 2007-1873 в неговата първоначална редакция предвижда:

„Упълномощените търговци и представителите на марките превозни средства не могат да се ползват от предвидената в член 1 помощ за нови частни автомобили, които са предназначили за демонстрационни цели. Все пак за прилагането на предвидената в член 1 схема за помощ тези частни автомобили, предназначени за демонстрационни цели, се считат за нови, ако прехвърлянето им или наемането им са извършени в срок от дванадесет месеца, считано от деня на първата им регистрация.“

- 9 Член 2, втора алинея от изменения Декрет № 2007-1873 предвижда:

„Упълномощените търговци и представителите на марките превозни средства не могат да се ползват от предвидената в член 1 помощ за нови превозни средства, които спадат към някоя от категориите, посочени в точка 1 от настоящия член, и които са предназначили за демонстрационни цели. Все пак за прилагането на предвидената в член 1 схема за помощ тези превозни средства, предназначени за демонстрационни цели във Франция, се считат за нови, ако прехвърлянето им или наемането им са извършени в срок от дванадесет месеца, считано от деня на първата им регистрация.“

- 10 Член 29 от Постановление от 5 ноември 1984 г., заменено с Постановление от 9 февруари 2009 г. относно регистрацията на превозни средства, което възпроизвежда този член без изменения, гласи:

„Демонстрационно превозно средство е ново превозно средство, чиято допустима максимална маса не надвишава 3,5 тона, било е предназначено за демонстрационни цели в продължение на най-малко три месеца и най-много една година, тоест използвано е от упълномощените търговци и представителите на дадена марка (включително производителите и вносителите) за представяне, изпробване и продажба на техните клиенти.

За демонстрационни цели може да бъде предназначено всяко подлежащо на регистрация превозно средство, което отговаря на горепосочените условия, независимо от неговия вид и каросерия (частен автомобил, мотоциклет, каминетка, ремарке и т.н.).

Счита се, че определените по-горе срокове текат от датата на първата регистрация, указана в свидетелството за регистрация.

В приложение на член 1635 bis H (II) от Общия данъчен кодекс, за тези превозни средства се издават безплатни свидетелства за регистрация. Върху тях се поставя отметката „демонстрационно превозно средство“<sup>11</sup>.

### **Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси**

- 11 През януари 2009 г. г-н Bonnarde закупува от упълномощен търговец на автомобили в Белгия моторно превозно средство, собственост на PSA-Belgique. Последното е било регистрирано за първи път в тази държава членка, преди г-н Bonnarde да го внесе във Франция, където той го регистрира на 4 февруари 2009 г.
- 12 Г-н Bonnarde иска да му се предостави екологичен бонус за придобиването на това слабо замърсяващо демонстрационно превозно средство, регистрирано за първи път едва осем месеца преди придобиването и с което са изминати около 6 000 километра.

- 13 С решение от 23 февруари 2009 г. генералният директор на Spasea отхвърля искането със съображението, че посоченото превозно средство вече е било регистрирано за първи път на 20 май 2008 г. в чужбина, и по-конкретно в Белгия, и че г-н Bonnarde не е представил свидетелство за регистрация с отметка „демонстрационно превозно средство“ въпреки отправено към него искане в този смисъл.
- 14 На 28 февруари 2009 г. жалбоподателят в главното производство подава жалба за отмяна на това решение пред Tribunal administratif de Limoges.
- 15 Пред тази юрисдикция г-н Bonnarde сочи, че белгийската правна уредба не предвижда издаване на документ с отметка „демонстрационно превозно средство“. Всъщност макар белгийските власти да издават свидетелство за регистрация за всяко демонстрационно превозно средство, не е предвидено в него да фигурира специалната отметка „демонстрационно превозно средство“. Г-н Bonnarde счита, че тъй като автомобилът му не замърсява околната среда повече от френско демонстрационно превозно средство, изискването да представи свидетелство за регистрация с подобна отметка е дискриминационно.
- 16 Няма спор, че поради емисиите на CO<sub>2</sub> на превозното средство на жалбоподателя в главното производство последният има право да получи екологичен бонус. Не се оспорват и твърденията му както относно възрастта и състоянието на това превозно средство, така и относно невъзможността да представи свидетелство за регистрация с отметка „демонстрационно превозно средство“, издадено от компетентните органи на Кралство Белгия.
- 17 Тъй като счита, че изходът на спора, с който е сезиран, зависи от тълкуването на приложимото право на Съюза, Tribunal administratif de Limoges решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли разпоредбите на правото на [...] Съюз[a], и по-специално разпоредбите на Договора за функционирането на Европейския съюз, предназначени

да гарантират свободното движение, както и разпоредбите на горепосочените директиви относно документите за регистрация на превозни средства да се тълкуват като недопускащи законодателството на държава членка, което въвежда за регистрацията на превозни средства специален документ като свидетелство за регистрация с отметката „демонстрационно превозно средство“, за който може да се счита, че няма за предмет временна регистрация по смисъла на член 1 от Директива [1999/37], и съответно да се тълкуват като пречка пред възможността ползването на предимство да се свързва с представянето на подобен документ?

2) При отрицателен отговор на предходния въпрос, трябва ли тези разпоредби да се тълкуват в смисъл, че в случай на придобиване на превозно средство в друга държава членка изискват да остане без прилагане национална правна уредба, според която предоставянето на помощ за придобиване на незамърсяващи превозни средства, които вече са били регистрирани, зависи от условието в свидетелството за тази регистрация по силата на правната уредба на държавата членка да фигурира отметката „демонстрационно превозно средство“, когато самият продавач на превозното средство не е могъл да се ползва от тази помощ и когато:

- или приобретателят представи свидетелство за регистрация, което е издадено в другата държава членка и което е специално за превозните средства, предназначени за демонстрация,
- или превозното средство има изискваните от националната правна уредба характеристики, свързани по-конкретно с датата на пускането му в движение, за да се квалифицира като демонстрационно превозно средство?“

## По преюдициалните въпроси

18 С въпросите си, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали Директива 1999/37 или евентуално членове 34 и 36 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална

правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда предоставяне на предимство единствено ако в свидетелството за регистрация на демонстрационни моторни превозни средства има отметка „демонстрационно превозно средство“.

### *Предварителни бележки*

- 19 В самото начало, както отбелязват френското правителство и Европейската комисия, следва да се отбележи, че член 2, втора алинея от Декрет № 2007-1873 в първоначалната си редакция предвижда, че „тези частни автомобили, предназначени за демонстрационни цели, се считат за нови, ако прехвърлянето им или наемането им са извършени в срок от дванадесет месеца, считано от деня на първата им регистрация“, а след изменения в Декрет № 2007-1873 същата разпоредба предвижда, че „тези превозни средства, предназначени за демонстрационни цели във Франция, се считат за нови, ако прехвърлянето им или наемането им са извършени в срок от дванадесет месеца, считано от деня на първата им регистрация“.
- 20 Следва да се поясни, че запитващата юрисдикция отправя въпросите си до Съда с оглед на член 2, втора алинея от Декрет № 2007-1873 в неговата първоначална редакция. Отговорът обаче на въпроса дали Директива 1999/37 или членове 34 и 36 ДФЕС не допускат държава членка да поставя като изискване за получаването на екологичен бонус в свидетелствата за регистрация на демонстрационните превозни средства да има отметка „демонстрационно превозно средство“, се анализира по един и същ начин независимо дали става дума за Декрет № 2007-1873 в първоначалната му редакция или за Декрет № 2007-1873 след измененията му. Следователно запитващата юрисдикция трябва да определи националното право, приложимо *ratione temporis*.

*По тълкуването на Директива 1999/37*

- 21 Съответствието с правото на Съюза на национална разпоредба, която изисква в свидетелствата за регистрация на демонстрационни превозни средства да има отметка „демонстрационно превозно средство“ и чието прилагане във връзка с други национални разпоредби води до това, че само превозните средства, които разполагат със свидетелство за регистрация, удостоверяващо характера им на демонстрационно превозно средство, могат да получат екологичен бонус, трябва да се разгледа на първо място в светлината на задълженията на държавите членки по Директива 1999/37.
- 22 Всъщност съгласно постоянната съдебна практика всяка национална мярка в област, предмет на изчерпателна хармонизация на равнище на Съюза, трябва да бъде оценявана с оглед на разпоредбите на тази мярка за хармонизация, а не с оглед на тези на първичното право (Решение от 11 декември 2003 г. по дело *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Recueil, стр. I-14887, точка 64 и Решение от 16 декември 2008 г. по дело *Gysbrechts и Santurel Inter*, C-205/07, Сборник, стр. I-9947, точка 33).
- 23 В случая обаче е видно, че Директива 1999/37 не е извършила изчерпателна хармонизация. В това отношение, както изрично предвижда точка II.7 от приложение I към посочената директива, тя разрешава на държавите членки, освен задължителната по силата на посоченото приложение I информация, да включат и друга информация в част I на свидетелството за регистрация.
- 24 Ето защо съгласно посочената точка II.7 Директива 1999/37 допуска национални разпоредби, които включват в част I на свидетелството за регистрация информация, която допълва информацията, която трябва да се посочи задължително, при условие че тези разпоредби не нарушават правилата, предвидени в ДФЕС.

- 25 Следователно е важно да се провери дали членове 34 и 36 ДФЕС позволяват национални разпоредби като тези по главното производство.

*По тълкуването на членове 34 и 36 ДФЕС*

- 26 Следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика установената в член 34 ДФЕС забрана на мерките с равностоен на количествени ограничения ефект се отнася до всяка мярка на държавите членки, която може пряко или непряко, действително или потенциално да възпрепятства търговията в рамките на Общността (вж. по-специално Решение от 16 ноември 2000г. по дело Комисия/Белгия, C-217/99, Recueil, стр. I-10251, точка 16, Решение от 26 октомври 2006 г. по дело Комисия/Гърция, C-65/05, Recueil, стр. I-10341, точка 27, Решение от 15 март 2007 г. по дело Комисия/Финландия, C-54/05, Сборник, стр. I-2473, точка 30 и Решение от 24 април 2008 г. по дело Комисия/Люксембург, C-286/07, Сборник, стр. I-63 точка 27). По този начин самият факт на възпиране от внос или търговия на въпросните стоки в съответната държава членка представлява за вносителя препятствие пред свободното движение на стоки (Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 27).
- 27 Освен това трябва да се считат за „мерки, имащи [ефект, равностоен на количествени ограничения върху вноса]“ по смисъла на член 34 ДФЕС, мерките, взети от държава членка, които имат за своя цел или резултат да третират по-малко благоприятно стоките с произход от други държави членки, както и пречките за свободното движение на стоки, които в отсъствието на хармонизация на националните законодателства са последица от прилагането по отношение на стоки с произход от други държави членки, където те са законно произведени и/или търгувани, на правила относно условията, на които тези стоки трябва да отговарят, дори тези правила да са приложими без разлика към всички стоки (вж. в този смисъл Решение по дело Deutscher Apothekerverband, посочено по-горе, точка 67).

- 28 В главното производство е безспорно, че не всички държави членки предвиждат свидетелствата за регистрация за демонстрационни превозни средства да съдържат специалната отметка „демонстрационно превозно средство“. При положение че макар демонстрационните моторни превозни средства, внесени от държави членки, да отговарят на условията, предвидени от френската национална правна уредба за получаване на екологичен бонус, а именно условия за възраст и състояние на превозното средство, както и за изпускани от него емисии на CO<sub>2</sub>, посочените превозни средства все пак не могат да получат този бонус поради липсата на специалната отметка в тяхното свидетелство за регистрация, следва да се приеме, че тази отметка представлява условие за получаване на екологичния бонус, което може да възпре някои заинтересовани лица, пребиваващи във Франция, да внасят в тази държава членка демонстрационни превозни средства, регистрирани преди това в други държави членки (вж. по аналогия Решение от 20 септември 2007 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-297/05, Сборник, стр. I-7467, точка 73 и Решение от 5 юни 2008 г. по дело Комисия/Полша, C-170/07, Сборник, стр. I-87точка 44).
- 29 В това отношение следва да се отбележи, че макар за получаване на екологичния бонус разглежданата национална правна уредба да налага по отношение на всички демонстрационни моторни превозни средства, независимо от техния произход, да се представи свидетелство за регистрация с отметката „демонстрационно превозно средство“, това изискване засяга по различен начин въпросните превозни средства в зависимост от това дали произхождат от държава членка, която предвижда или не наличие на подобна отметка в свидетелствата за регистрация (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 28).
- 30 Всъщност дори ако разглежданата национална правна уредба няма за цел да третира по-неблагоприятно стоките с произход от други държави членки — което запитващата юрисдикция има за задача да провери, — обстоятелството, че за да възникне право на екологичен бонус, в свидетелството за регистрация трябва да има отметка „демонстрационно превозно средство“, може да окаже въздействие върху поведението на купувачите и следователно да засегне достъпа на превозните средства до пазара на тази държава членка (вж. в този смисъл Решение от 10 февруари 2009 г. по дело Комисия/Италия, C-110/05, Сборник, стр. I-519, точка 56).

- 31 Следователно изискването за получаване на разглеждания екологичен бонус в свидетелствата за регистрация на внесените демонстрационни превозни средства да има подобна отметка представлява ограничение на свободното движение на стоки, забранено с член 34 ДФЕС.
- 32 Въпреки това от постоянната съдебна практика следва, че национална правна уредба, която представлява мярка с равностоен на количествени ограничения ефект, може да бъде обоснована с едно от съображенията от обществен интерес, изброени в член 36 ДФЕС, или с императивни изисквания. И в двата случая националната разпоредба трябва да е в състояние да гарантира осъществяването на преследваната цел и да не надхвърля необходимото за нейното постигане (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Нидерландия, посочено по-горе, точка 75, Решение по дело Комисия/Полша, посочено по-горе, точка 46 и Решение от 9 декември 2010 г. по дело Humanplasma, С-421/09, Сборник, стр. I-12869, точка 34).
- 33 Френското правителство поддържа, че разглежданата в главното производство национална разпоредба е обоснована с целта за опазване на околната среда, както и с целта за борба с измамите. С тази разпоредба Френската република желае по-специално да насърчи придобиването на слабо замърсяващи моторни превозни средства и доколкото се предполага, че демонстрационните моторни превозни средства не са или са употребявани много малко, екологичният бонус може да бъде изплатен и за придобиването на подобни превозни средства. За разлика обаче от новите моторни превозни средства, демонстрационните превозни средства вече са били регистрирани за първи път. Поради тази причина приобретателят на подобно превозно средство трябва да представи свидетелство за регистрация с отметка „демонстрационно превозно средство“, за да докаже, че става въпрос не за употребявано превозно средство, а за превозно средство, което е било предназначено за демонстрационни цели.
- 34 Според установената съдебна практика целта за опазване на околната среда, както и целта за борба с измамите са в състояние да обосноват национални мерки, които могат да препятстват търговията в рамките на Общността, при условие че тези мерки са пропорционални на визираната цел (вж. по-специално

Решение от 10 април 2008 г. по дело Комисия/Португалия, С-265/06, Сборник, стр. I-2245, точка 38, Решение по дело Комисия/Люксембург, посочено по-горе, точка 38 и Решение от 4 юни 2009 г. по дело Mickelsson и Roos, С-142/05, Сборник, стр. I-4273, точка 32).

- 35 Макар несъмнено отметката „демонстрационно превозно средство“ върху свидетелствата за регистрация на такива внесени превозни средства да изглежда от естество да улесни идентификацията на демонстрационните превозни средства, които могат да получат екологичния бонус, и следователно да е годна за постигане на целите за опазване на околната среда и за борба с измамите, следва все пак да се провери дали тя е необходима за постигане на тези цели и дали не съществуват други, по-малко ограничителни способности за постигането им.
- 36 В случая в главното производство не е доказано твърдението за необходимост от спорната мярка, като се има предвид, че в писменото си становище и в съдебното заседание френското правителство се е съгласило, че екологичният бонус може да се предостави на демонстрационно моторно превозно средство, придобито в друга държава членка, при представяне на специално за тази категория превозни средства свидетелство или на каквото и да било друго доказателство, установяващо, че това превозно средство отговаря на същите условия като условията, предвидени за националните демонстрационни превозни средства.
- 37 Ето защо изискването за отметка „демонстрационно превозно средство“ върху свидетелството за регистрация на подобно превозно средство е само един от способите, с които разполагат компетентните органи за борба с измамите и за закрила на околната среда.
- 38 От това следва, че разглежданата мярка трябва да се счита за прекомерна и следователно за несъразмерна по отношение на преследваните цели.

- 39 Предвид изложените по-горе съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че членове 34 и 36 ДФЕС не допускат правна уредба на държава членка, която за отпускане на екологичен бонус при регистрацията в тази държава членка на внесени демонстрационни моторни превозни средства изисква в първото свидетелство за регистрация на подобни превозни средства да има отметка „демонстрационно превозно средство“.

### **По съдебните разноски**

- 40 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

**Членове 34 и 36 ДФЕС не допускат правна уредба на държава членка, която за отпускане на помощта, наречена „bonus écologique — Grenelle de l'environnement“, при регистрацията в тази държава членка на внесени демонстрационни моторни превозни средства изисква в първото свидетелство за регистрация на подобни превозни средства да има отметка „демонстрационно превозно средство“.**

Подписи

I - 9344